

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-428/23 – 1

Lieta C-428/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 11. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Bundesgerichtshof (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 13. jūnijs

Prasītāji, revīzijas sūdzības iesniedzēji un atbildētāji revīzijas tiesvedībā:

ROGON GmbH & Co. KG

MVI Management GmbH

DC

Atbildētāja, atbildētāja revīzijas tiesvedībā un revīzijas sūdzības iesniedzēja:

Deutscher Fußballbund e. V. (DFB)

[..]

BUNDESGERICHTSHOF [FEDERĀLĀS AUGSTĀKĀS TIESAS]

LĒMUMS

[..]

lietā

- 1) *ROGON GmbH & Co. KG*, [..] Frankentāla [*Frankenthal*];
- 2) *MVI Management GmbH*, Mondzē [*Mondsee*] (Austrija);

3) DC, [..],

prasītāji, revīzijas sūdzības iesniedzēji un atbildētāji revīzijas tiesvedībā,

[..]

pret

Deutscher Fußballbund e. V. (DFB), [..] Frankfurte pie Mainas,

atbildētāja, atbildētāja revīzijas tiesvedībā un revīzijas sūdzības iesniedzēja,

[..]

Kartellsenat des Bundesgerichtshofs [Federālās augstākās tiesas Karteļu senāts] pēc 2023. gada 28. februāra tiesas sēdes [..]

nolēma:

Apturēt tiesvedību.

Eiropas Savienības Tiesai tiek iesniegti šādi jautājumi prejudiciāla nolēmuma saņemšanai par LESD 101. panta 1. punkta interpretāciju:

- 1) Vai sporta federācijas tiesiskajam regulējumam, kura adresāti ir federācijas biedri un kurā ir reglamentēta federācijā neietilpstošu uzņēmumu pakalpojumu izmantošana federācijas darbības augšupējā tirgū, ir piemērojami Tiesas spriedumos *Wouters* (2002. gada 19. februāris – C-309/99) un *Meca Medina* (2006. gada 18. jūlijs – C-519/04 P) izstrādātie principi, atbilstoši kuriem, piemērojot aizliegumu slēgt aizliegtas vienošanās:
 - ir jāņem vērā vispārējais konteksts, kādā attiecīgais lēmums tika pieņemts vai rada sekas, un jo īpaši tā mērķis,
 - un ir arī jāvērtē, vai ar lēmumu saistītā konkurenci ierobežojošā iedarbība ir obligāti saistīta ar minēto mērķu sasniegšanu
 - un vai tā ir samērīga, ņemot vērā šos mērķus (turpmāk tekstā – “*Meca Medina* tests”)?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: vai šādā gadījumā *Meca Medina* tests ir jāpiemēro visiem šī tiesiskā regulējuma noteikumiem, vai arī šajā ziņā nozīme ir kritērijiem pēc būtības, piemēram, konkrētā noteikuma saistībai ar federācijas sporta darbību vai tās neesamībai?

Pamatojums

- 1 I. Pušu starpā ir strīds par tiesību aktos aizliegtu vienošanos jomā paredzētajiem prasījumiem par atturēšanos no darbības saistībā ar atbildētājas pieņemto Reglamentu par spēlētāju aģentu darbību (turpmāk tekstā – “*RfSV* reglaments”).
- 2 Pirmā prasītāja ir viens no vadošajiem jauno talantu un profesionālu futbolistu konsultāciju uzņēmumiem Vācijā. Tās darbība cita starpā ietver konsultāciju sniegšanu saistībā ar profesionālu futbolistu pārejām un līgumu pagarināšanu. Tās dibinātājs un vadītājs ir trešais prasītājs. Otrā prasītāja ir saskaņā ar Austrijas tiesībām dibināta juridiska persona, kuras uzņēmējdarbība arī ir vērsta uz spēlētāju aģentu darbību. Spēlētāju aģentus var pilnvarot gan spēlētāji, kuri meklē klubu, gan klubi, kuri nodod spēlētāju (t.s. “nodošanas starpniecība”) vai to uzņem (t.s. “uzņemšanas starpniecība”).
- 3 Atbildētāja ir 27 Vācijas futbola klubu jumta organizācija, kurā ietilpst aptuveni 25 000 klubu un vairāk nekā 7 miljoni biedru. Organizatoriski tā ir integrēta Pasaules Futbola asociācijas (*FIFA*) paspārnē esošajā klubu piramīdā.
- 4 Saskaņā ar atbildētājas statūtu 16.a pantu abu augstāko profesionālo līgu (Bundeslīga un 2. Bundeslīga) spēles organizē *Deutsche Fußball Liga* (turpmāk tekstā – “*DFL e.V.*”). *DFL e.V.* ir abu Vācijas augstāko profesionālo līgu klubu apvienība. Tāpat profesionālajā jomā ietilpstošās 3. līgas spēles organizē atbildētāja pati. Citas līgas organizē reģionālās futbola federācijas. Klubiem, kas piedalās Bundeslīgas vai 2. Bundeslīgas organizētajās spēlēs, kā *DFL e.V.* parastajiem biedriem ir saistoši atbildētājas statūti un saistošais tiesiskais regulējums. Lai varētu spēlēt Bundeslīgā vai 2. Bundeslīgā, spēlētājiem ir jānoslēdz licences līgums ar *DFL e.V.*, kas viņiem uzliek arī pienākumu ievērot federācijas noteikumus. Kā *FIFA* biedrei atbildētājai ir saistoši tās noteikumi, un tai ir pienākums īstenot *FIFA* lēmumus.
- 5 Saistībā ar *FIFA* pieņemto Reglamentu par darbu ar spēlētāju aģentiem atbildētāja pieņēma reglamentu, kas stājās spēkā 2015. gada 1. aprīlī. Reglamenta adresāti ir klubi un spēlētāji, kuriem ir pienākums ievērot atbildētājas tiesisko regulējumu. Tajā ir reglamentēta kārtība, kādā spēlētāji un klubi izmanto aģenta pakalpojumus, lai noslēgtu profesionālo spēlētāju līgumus un pārejas līgumus. Paredzēts ir arī:
 - aģentu reģistrācijas pienākums, *RfSV* 2. panta 3. punkts, kā arī 3. panta 2. un 3. punkts (turpmāk tekstā – “reģistrācijas pienākums”);
 - aģenta deklarācijas iesniegšana, kurā ir paredzēts, ka aģentam piemēro vairākus *FIFA*, atbildētājas un *DFL e.V.* statūtus, reglamentus un noteikumus, ieskaitot federācijas jurisdikciju, *RfSV* 2. panta 2. punkts, 3. panta 2. un 3. punkts, kā arī 1. un 2. pielikums (turpmāk tekstā – “pienākums atzīt piemērojamību”);

- fiziskas personas papildu pienākums, reģistrējot juridiskas personas, *RfSV* 2. pielikums (turpmāk tekstā – “papildu pienākums juridisko personu gadījumā”);
 - aizliegums aģentiem piedalīties turpmākajos kluba pārejas ieņēmumos nodošanas pārejas gadījumā, *RfSV* 7. panta 3. punkts (turpmāk tekstā – “aizliegums saņemt komisijas maksu par turpmākām pārejām”);
 - aizliegums saņemt komisijas maksu, sniedzot aģenta pakalpojumus nepilngadīgām personām, *RfSV* 7. panta 7. punkts;
 - pienākums publiskot informāciju par aģentu saņemtajām atlīdzībām un maksājumiem, *RfSV* 6. panta 1. punkts (turpmāk tekstā – “publiskošanas pienākums”).
- 6 Reglamenta pārkāpumus var sodīt kā nesportisku uzvedību (*RfSV* 9. pants). Tiesiskā regulējuma pielikumā ir atrodamas iepriekš izdrukātas iesniedzamās aģenta deklarācijas veidlapas.
- 7 *DFL GmbH*, kas ir *DFL e.V.* pilnībā piederošs meitasuzņēmums, 2018. gada 12. janvārī nosūtīja Apkārtrakstu Nr. 62 Bundeslīgas un 2. Bundeslīgas klubu un kapitālsabiedrību vadītājiem, lai cita starpā viņus informētu par līgumiem par nodošanas pārejām. Tajā bija norādīts, ka atlīdzība, par kuru var vienoties, var būt vienreizējs maksājums vai pakāpeniski maksājama atlīdzība, kas ir proporcionāla pārejas kompensācijai, kas iegūta, sniedzot nodošanas pārejas aģenta pakalpojumus, taču kas nedrīkst līdzināties procentuālai līdzdalībai (turpmāk tekstā – “atlīdzības aprēķins saskaņā ar Apkārtrakstu Nr. 62”).
- 8 Prasītāji ar saviem lūgumiem par atturēšanos no darbības iebilst pret reģistrācijas pienākumu (1. pieteikums), pienākumu atzīt piemērojamību (2. pieteikums), papildu pienākumu juridisko personu gadījumā (3. pieteikums), komisijas maksas aizliegumu par turpmākajām pārejām (4. pieteikums), atlīdzības aprēķinu saskaņā ar Apkārtrakstu Nr. 62 (5. un 5.a pieteikums), komisijas maksas aizliegumu par aģenta pakalpojumu sniegšanu nepilngadīgām personām (6. pieteikums) un publiskošanas pienākumu (7. pieteikums). Tie galvenokārt atsaucas uz aizliegumu slēgt aizliegtas vienošanās.
- 9 *Landgericht* [apgabaltiesa] prasību apmierināja daļēji. Tā piesprieda atbildētājam atturēties no darbības atbilstoši 2. pieteikumam, ciktāl aģentiem sodīšanas par pārkāpumiem gadījumā ir jāļauj piemērot viņiem *FIFA* un *DFB* federāciju jurisdikciju, kā arī atbilstoši 3. pieteikumam. Prasību pārējā daļā tā noraidīja.
- 10 Pēc prasītāju pārsūdzības *Oberlandesgericht* [Federālās zemes Augstākā tiesa] prasību apmierināja plašākā apmērā. Tā piesprieda atbildētājam kopumā atturēties no aģentu reģistrēšanas tikai tad, ja tie atzīst *FIFA*, atbildētājas un *DFL e.V.* noteikumu piemērošanu saistībā ar aģenta darbības veikšanu (2. pieteikums). Tā arī piesprieda atbildētājam atturēties uzticēt *DFL e.V.* vai citam līgumslēdzējam futbola līgas spēļu organizēšanu, tādējādi ļaujot līgumslēdzējam ierobežot klubu

iespējas vienoties par komisijas maksu aprēķināšanas formulām, kurās procentuāli tiek ņemti vērā nodošanas pāreju ieņēmumi (5.a pieteikums). Tā noraidīja atbildētājas apelācijas sūdzību pārējā daļā un pretapelācijas sūdzību.

- 11 Ar revīzijas sūdzībām, kuras *Oberlandesgericht* ir atzinusi par pieņemamām, prasītāji turpina uzturēt spēkā to pārējos prasījumus par atturēšanos no darbības, bet atbildētāja – savu pieteikumu par prasības noraidīšanu.
- 12 II. Lai pieņemtu lēmumu par revīzijas sūdzību, nozīme ir Vācijas *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen* [Likuma par konkurences ierobežojumu novēršanu] noteikumiem, kuri ir formulēti šādi:

33. pants. Prasījums par novēršanu un atturēšanos no darbības.

1. Jebkurai personai, kas pārkāpj kādu šīs daļas noteikumu vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. vai 102. pantu (tiesību pārkāpējs), vai jebkurai personai, kas pārkāpj konkurences iestādes rīkojumu, ir pienākums iepretim skartajai personai novērst ierobežojumu un atkārtotās riska gadījumā atturēties no darbības.
 2. [..]
 3. Skartā persona ir persona, kuru kā konkurentu vai citu tirgus dalībnieku nelabvēlīgi ietekmē pārkāpums.
 4. [..]
- 13 III. Tas, vai revīzijas sūdzība tiks apmierināta, ir atkarīgs no prejudiciālajiem jautājumiem. Tāpēc pirms lēmuma pieņemšanas tiesvedība ir jāaptur un jāsaņem Tiesas prejudiciāls nolēmums saskaņā ar LESD 267. panta pirmās daļa b) punktu un trešo daļu (skat. par *FIFA Football Agents Regulations: LG Mainz* [*Landesgericht Mainz*, Maincas fedrālās zemes tiesas] 2023. gada 30. marta lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – 9 O 129/21).
- 14 Apelācijas tiesa (*OLG Frankfurt* [*Oberlandesgericht Frankfurt a.M.*, Federālās zemes Augstākā tiesa Frankfurtē pie Mainas, *WuW* 2022, 99) izklāstīja, ka reglaments ir jāvērtē, ņemot vērā LESD 101. panta 1. punktu. Tas ierobežojot konkurenci spēlētāju aģentu darbības tirgū, kas ir jūtama un ietekmē iekšējo tirgu. Taču kā sportu regulējošs tiesiskais regulējums reglaments saskaņā ar Tiesas prasībām (2006. gada 18. jūlija spriedums – C-519/04 P [..] *Meca Medina*) ir jāvērtē saistībā ar tā atbilstību aizliegumam slēgt aizliegtas vienošanās. Lai piemērotu šos principus, ar kuriem tiek ierobežots aizliegums slēgt aizliegtas vienošanās, esot nozīme tam, vai *RfSV* noteikumu izraisītie konkurences ierobežojumi ir saistīti ar atbildētājas norādīto sporta mērķi. Šajā gadījumā tas tā esot. *RfSV* esot sportu regulējošs tiesiskais regulējums šīs judikatūras izpratnē. Atbildētājai esot statūtos noteikts uzdevums nodrošināt sporta sacensības futbolā; šāds mērķis esot arī *RfSV* tiesiskajam regulējumam. Tam esot jāreglamentē sportistu darbā pieņemšanas un nodarbināšanas nosacījumi, lai nodrošinātu

godīgas sporta sacensības. Spēlētāju aģentu darbība būtiski ietekmējot komandu sastāvu, to nepārtrauktību un to sportisko spēku; tādējādi tā esot tieši saistīta ar sporta sacensībām. Spēlētāju aģentu darbība ietekmējot godīgas sporta sacensības, sportistu sniegumu, kā arī veselību. Reglamenta mērķis esot novērst atkarību starp spēlētāju aģentiem, spēlētājiem un klubiem. Šāda atkarība varot apdraudēt sacensību un sporta integritāti un godīgumu. Pagātnē dažos gadījumos spēlētājiem un klubiem finansiāli un profesionāli esot kaitējusi krimināli sodāma spēlētāju aģentu prakse.

- 15 Tāpēc apstrīdētie noteikumi esot detalizēti jāvērtē, pamatojoties uz spriedumā *Meca Medina* izstrādātajiem principiem. Neatkarīgi no vispārējā mērķa, attiecībā uz katru no attiecīgajiem noteikumiem esot jāvērtē, vai tas ir saistīts ar legītīmu mērķi, vai starp legītīmā mērķa sasniegšanu un konkurences ierobežojumu pastāv nesaraucama saikne un vai pasākums ir samērīgs.
- 16 Ņemot vērā minēto, ar 1., 4., 6. un 7. pieteikumu par atturēšanos no darbības apstrīdētie noteikumi par reģistrācijas pienākumu, aizliegumu piedalīties turpmākos pārejas ieņēmumos, aizliegumu saņemt komisijas maksu par aģenta pakalpojumu sniegšanu nepilngadīgām personām un visu maksājumu publiskošanu atbildētājam neesot pretrunā LESD 101. pantam. Turpretim ar 2. pieteikumu par atturēšanos no darbības apstrīdētajam pienākumam iesniegt paziņojumu par piemērojamību un ar 3. pieteikumu apstrīdētajam tiesiskajam regulējumam, atbilstoši kuram juridiskām personām, iesniedzot aģenta deklarāciju, vienlaikus ir jāiesniedz vēl viena privātpersonas aģenta deklarācija, esot piemērojams LESD 101. pantā noteiktais aizliegums. 5. pieteikums par atturēšanos no darbības neesot pamatots. Pārsūdzētos apkārtrakstus nevarot attiecināt uz atbildētāju. Turpretim pakārtotais 5.a pieteikums esot pamatots. Atbildētājam esot uzraudzības pienākums iepretim *DFL GmbH*.
- 17 2. Prasītāju kasācijas sūdzība par šo lēmumu ir apmierināma, ja prasītāji var celt pret atbildētāju prasību par atturēšanos no darbības saskaņā ar *GWB* 33. panta 1. punktu un ja LESD 101. panta 1. punktam ir pretrunā ar 1., 4., 6. un 7. pieteikumu apstrīdētie *RfSV* noteikumi. LESD 101. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi ir izpildīti (šajā ziņā skat. a) punktu). Uz jautājumu par LESD 101. panta 3. punktā paredzēto atbrīvojuma nosacījumu piemērojamību, pamatojoties uz tiesas konstatētajiem faktiem, nevar atbildēt apstiprinoši (šajā ziņā skat. b) punktu). Rodas jautājums par to, vai, ņemot vērā vispārējo kontekstu, kādā reglaments rada sekas, un tā mērķi, var runāt par LESD 101. panta 1. punktā paredzētā nosacījuma ierobežojumu. Uz šo jautājumu nevar sniegt viennozīmīgu atbildi, pamatojoties uz Tiesas līdzšinējo judikatūru (šajā ziņā skat. c) punktu). Tāpēc lēmums ir atkarīgs no atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem (šajā ziņā skat. d) punktu).
- 18 a) Saskaņā ar LESD 101. panta 1. punktu citu starpā kā nesaderīgi ar iekšējo tirgu ir aizliegti uzņēmumu apvienību lēmumi, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū. Šajā ziņā nerakstīta prasība ir tāda, ka gan konkurences

ierobežojums, gan ietekme uz starpvalstu tirdzniecību ir jūtama. Ikvienam, kas neievēro aizliegumu, ir pienākums atturēties no darbības iepretim skartajai personai saskaņā ar *GWB* 33. panta 1. punktu.

- 19 aa) Atbildētāja kā uzņēmumu apvienība ir *LESD* 101. panta 1. punkta adresāts. Atbildētājā citu starpā ir apvienojušies Vācijas profesionālo līgu futbola klubi. Tās gadījumā futbols galvenokārt ir saimnieciska darbība. Šīs saimnieciskās darbības saistība ar sportu nemaina atbildētājas uzņēmuma statusu (skat. Tiesas 2008. gada 1. jūlija spriedumu, C-49/07, [..] 22. punkts – *MOTOE*). Arī apstākļi, ka atbildētājā līdzās profesionālajiem klubiem ir apvienojušies arī amatieru klubi, nevar grozīt šo vērtējumu (skat. par *FIFA*: Vispārējās tiesas 2005. gada 26. janvāra spriedums – T-193/02, [..], 69.–72. punkts – *Piau*). Arī šajā lietā aplūkoti atbildētājas noteikumi, kas attiecas uz augšupēju, regulāri atalgota pakalpojuma izmantošanu sporta aģentu darbības formā ir saimnieciska darbība. *RfSV* ir jāuzskata par uzņēmumu apvienības lēmumu (šajā ziņā galvenokārt skat.: Tiesas 1987. gada 27. janvāra spriedums – 45/85, [..] 29.–32. punkts – apdrošināšana pret ugunsgrēkiem; Vispārējās tiesas spriedums [..] 75. punkts – *Piau*). Atbildētāja ar tiesisko regulējumu, kas skaidri izriet no *RfSV* 1. panta 1. punkta, vēlas koordinēt tās biedru rīcību konkrētā tirgū, proti, attiecībā uz spēlētāju aģentu darbību, slēdzot profesionālu spēlētāju līgumus un pārejas līgumus.
- 20 bb) Šajā lietā apstrīdētie *RfSV* noteikumi rada arī ievērojamu konkurences ierobežojumu spēlētāju aģentu darbības tirgū.
- 21 1. Noteikumi gan ir tieši vērsti nevis pret spēlētāju aģentiem, bet gan pret klubiem un spēlētājiem, kuri kā aģentu pakalpojumu saņēmēji ir pretējā tirgus puse. Tomēr tie ierobežo iesaistīto spēlētāju, klubu un uzņēmumu lēmumu pieņemšanas brīvību, kas vienlaikus ietekmē spēlētāju aģentu ekonomisko rīcības brīvību.
- Lai viņi varētu darboties spēlētāju aģentu darbības tirgū, viņiem sava rīcība ir jāsaista ar tiesiskajā regulējumā paredzētajiem noteikumiem. Pretējā gadījumā tie riskē, ka spēlētāji un klubi – atbildētājas sankciju (*RfSV* 9. pants) spiediena dēļ – atturēsies viņiem uzticēt spēlētāju aģentu pakalpojumu sniegšanu.
- 22 2. Konkurences ierobežojums ir arī jūtams. Kā izklāstīts, visiem klubiem un spēlētājiem, kas darbojas Vācijā, kā spēlētāju aģentu pakalpojumu saņēmējiem ir saistošs tiesiskais regulējums. Tādējādi reālas iespējas darboties Vācijas tirgū ir tikai aģentiem, kuri ievēro apstrīdētos noteikumus par reģistrācijas pienākumu (2. panta 3) punkts, 3. panta 2) un 3) punkts), par atalgojuma struktūru (7. panta 3) un 7) punkts) un par maksājumu publiskošanu (6. panta 1) punkts). Minētajam pretrunā nav *RfSV* 1. panta 4. punktā sniegtais skaidrojums, saskaņā ar kuru profesionālo spēlētāju līgumi un pārejas līgumi ir spēkā arī tad, ja netiek ievēroti reglamenta noteikumi.

- 23 3. *Rf/SV* noteikumi var arī ierobežot tirdzniecību starp dalībvalstīm. Kā paskaidrots, tiesiskais regulējums ir saistošs visiem klubiem un spēlētājiem, kas darbojas Vācijā, kā aģentu pakalpojumu saņēmējiem, un tas nozīmē, ka noteikumi ierobežo visus spēlētāju aģentus, kas darbojas Vācijā. Lai gan tas attiecas tikai uz visu Vācijas tirgu, noteikumi ir šķērslis piekļūšanai tirgū ārvalstu spēļu aģentiem, uz kuriem neattiecas tādi paši ierobežojumi viņu izcelsmes valstīs. Turklāt liels skaits aģentu organizēto spēlētāju pāreju ir saistīts ar ārvalstīm, ja runa ir par pāreju uz Bundeslīgu vai no tās. Līdz ar to nozīme iekšējā tirgū nav apšaubāma.
- 24 b) Apelācijas tiesa nepārbaudīja, vai apstrīdētie noteikumi atbilst LESD 101. panta 3. punktā paredzētajiem atbrīvošanas nosacījumiem. Pamatojoties uz apelācijas tiesas spriedumā konstatētajiem faktiem, to nevar pieņemt.
- 25 c) Tādējādi lietas izlemšanā noteicoša nozīme ir tam, vai ir konstatējams LESD 101. panta 1. punktā minēto nosacījumu ierobežojums atbilstoši Tiesas sprieduma *Meca Medina* principiem, kā to pieņēma apelācijas tiesa.
- 26 aa) Saskaņā ar Tiesas judikatūru LESD 101. panta 1. punktā paredzētā aizlieguma ierobežojumi tiek atzīti tikai īpašos gadījumos (skat. Tiesas spriedumus, 2002. gada 19. februāris – C-309/99, [..] 97. un nākamie punkti – *Wouters*; 2013. gada 28. februāris – C-1/12, [..] 93. punkts – *OTO*; 2013. gada 18. jūlijs – C-136/12, [..] 53. un 54. punkts – *Consiglio nazionale dei geologi*; 2017. gada 23. novembris – C-427/16 un C-428/16, [..] 54. punkts – *CHEZ Elektro Bulgaria*). Līdz ar to ne uz katru uzņēmumu apvienības lēmumu, kas ierobežo pušu rīcības brīvību, noteikti attiecas LESD 101. panta 1. punktā noteiktais aizliegums. Šāda lēmuma saderību ar Savienības konkurences noteikumiem nevar izvērtēt abstrakti. Piemērojot aizliegumu slēgt aizliegtas vienošanās, drīzāk ir jāņem vērā vispārējais konteksts, kādā attiecīgais uzņēmumu apvienības lēmums tika pieņemts vai rada sekas, un it īpaši tā mērķi. Ir arī jāvērtē tas, vai ar lēmumu saistītā konkurenci ierobežojošā ietekme ir obligāti saistīta ar izvirzīto mērķu sasniegšanu un vai tā ir samērīga ar šiem mērķiem. Eiropas Savienības Tiesa ir piemērojusi šos principus – ņemot vērā sporta sacensību īpatnības – arī sporta klubu noteikumu jomā. Tā ir nospriedusi, ka leģitīms mērķis iepriekš minētajā nozīmē var būt arī sportu regulējošam tiesiskajam regulējumam, ja – kā dopinga kontroles noteikumi – tas ir sporta sacensību organizēšanas un veiksmīgas norises neatņemama sastāvdaļa, un tā mērķis ir tieši nodrošināt sportistu vidū veselīgu sacensību (t.s. *Meca Medina* tests: Tiesas spriedums, [..] 43., 45. punkts – *Meca Medina*).
- 27 bb) Šīs lietas faktiskie apstākļi atšķiras no iepriekšējām lietām, kurās Tiesa izvērtēja atbilstošu nosacījuma ierobežojumu attiecībā uz uzņēmumu apvienību lēmumiem. Spriedumi lietās *Wouters*, *OTO*, *CHEZ Elektro Bulgaria* un *Consiglio nazionale dei geologi* attiecīgi bija par profesionālo pārstāvības organizāciju, kas izveidotas uz likumā noteikta pamata un kurām bija noteikumu izstrādes kompetence savā jomā, profesionālajiem noteikumiem (skat. Tiesas spriedumus, [..] 44., 62. punkts – *Wouters*; [..] 48. un 49. punkts – *OTO*; [..] 5., 43. un 44. punkts – *Consiglio nazionale dei geologi*; [..] 21., 48. punkts – *CHEZ*

Elektro Bulgaria). Sprieduma lietā *Meca Medina* pamatā bija Starptautiskās Olimpiskās komitejas un Peldēšanas federācijas antidopinga noteikumi (skat. Tiesas spriedumu, [...] 27. un 28. punkts – *Meca Medina*). Šie noteikumi tieši attiecās uz sportistu sporta aktivitātēm un godīgu sacensību norisi, tātad sporta sacensību organizēšanas tirgu. Tās līdz ar to izmantoja apvienību autonomiju, kas ļauj apvienībām pašām reglamentēt iekšējās attiecības (Pamattiesību hartas 12. panta 1. punkts, ECPAK 11. panta 1. punkts, GG [*Grundgesetz*, Vācijas Pamatlikuma] 9. panta 1. punkts). Lai gan strīdā aplūkotā reglamenta adresāti ir arī klubi un spēlētāji, proti, atbildētājas federācijas biedri, tas attiecas arī uz spēlētāju aģentiem, kuri nav atbildētājas biedri. Tādējādi reglaments ietekmē trešo tirgu, kas darbojas pirms sporta darbības un kurā klubi un spēlētāji ir iesaistīti tikai kā aģentu pakalpojumu saņēmēji. Trešo personu konkurences ierobežojumus nevar pamatot tikai ar apvienību autonomiju. Apvienību vai tās biedru privāttiesiskās attiecības ar citiem privāto tiesību subjektiem nav jāvērtē atšķirīgi no tādu personu attiecīgām attiecībām, kuras nav saistītas ar apvienību (šajā ziņā skat. *BVerfG* [*Bundesverfassungsgericht*, Federālās konstitucionālās tiesas] 1995. gada 12. oktobra lēmumu -1 BvR 1938/93, *NJW* 1996, 1203, 9. punkts).

- 28 cc) No Tiesas judikatūras nevar viennozīmīgi secināt, vai šādās situācijās tiesiskajam regulējumam, kas jūtami ierobežo apvienībā nesaistītu tirgus dalībnieku ekonomisko rīcības brīvību, var nepiemērot LESD 101. panta 1. punktā paredzēto aizliegumu, piemērojot *Meca Medina* testu. Šajā ziņā tiek pausti atšķirīgi viedokļi.
- 29 1. Saskaņā ar vienu viedokli principi, kurus Tiesa cita starpā ir izstrādājusi spriedumos *Wouters* un *Meca Medina*, nav piemērojami tādās situācijās kā šī. Atbilstoši šim viedoklim šie principi ir jāpiemēro tikai tad, ja tiesiskajam regulējumam ir tīri sportiski vai katrā ziņā “īpaši sportiski” mērķi [*omissis*: norāde uz tiesību doktrīnu]. Par to liecinot fakts, ka lietā *Meca Medina* Tiesa balstījās uz to, ka rīcības iespēju ierobežošana ar antidopinga noteikumiem ir “nesaraujami saistīta” ar sporta sacensību pienācīgu norisi (Tiesas spriedums, [...] 45. punkts – *Meca Medina*). Turklāt sporta federāciju pilnvaras paredzēt noteikumus attiecībā uz uzņēmējdarbību gan varot izrietēt no sporta sacensību īpatnībām (šajā ziņā: ģenerāladvokāta 2022. gada 15. decembrī sniegtie secinājumi – C-333/21, [...] 91. punkts – *European Super League*), biedru pakļaušanas apvienības statūtiem saskaņā ar privāttiesībām un juridiski atzīto apvienību autonomiju. Tomēr atšķirīgs secinājums esot jāizdara tad, ja tiek regulēti tirgus nosacījumi, kas tieši neattiecas uz pašām sporta sacensībām, un ja regulējuma priekšmets ir tādu uzņēmumu darbība, kuri nav sporta apvienības biedri un tādējādi nevar ietekmēt šo noteikumu saturu. Šādā gadījumā nedz sporta sacensību īpatnības, nedz apvienībām ar to biedru starpniecību piešķirtās privāttiesiskās tiesiskā regulējuma pieņemšanas pilnvaras neattaisnojo atturēšanos no LESD 101. panta 1. punkta piemērošanas saskaņā ar Tiesas *Meca Medina* testu [...]. Pretējā gadījumā LESD 101. panta 1. punktā paredzētais aizliegums slēgt konkurenci ierobežojošas vienošanās varētu zaudēt savu izpildāmību. Nekas cits neizrietot arī no LESD 165. panta 2. punkta otrā teikuma. Šis noteikums ļaujot Savienībai tikai sniegt ieteikumus un veikt likumdošanas atbalsta pasākumus, lai sasniegtu LESD

165. panta 4. punktā noteikto ar sportu saistīto mērķi, bet ne atvieglot saistības aizliegto vienošanos jomā [*omissis*: norāde uz tiesību doktrīnu]. Turklāt esot jāņem vērā, ka tikai demokrātiski leģitimēts likumdevējs ir tiesīgs konkretizēt augstākas intereses, pamatojoties uz noteikumiem, kas ir pretrunā LESD 101. panta 1. punktam [*omissis*: norāde uz tiesību doktrīnu].

- 30 2. Saskaņā ar citu viedokli, lai piemērotu principus, kas cita starpā izstrādāti lietās *Wouters* un *Meca Medina*, nav nozīmes tam, vai sporta apvienības reglaments attiecas tikai uz apvienības darbības tīri sportisko jomu – jo īpaši sporta sacensību organizēšanas tirgiem – vai arī tie tieši ietekmē trešo valstu tirgus. Drīzāk šie principi esot spēkā jau tad, ja apvienības tiesiskais regulējums vispār var tikt faktiski saistīts ar sporta sacensību organizēšanu un pienācīgu norisi. Par *Meca Medina* principu piemērošanas jomu nevarot būt runa tikai tad, ja ar apstrīdēto tiesisko regulējumu notiek centieni sasniegt (pašas apvienības) ekonomiskos mērķus un nevis sportiski organizatoriskus mērķus, kas ir saistīti ar konkrētajām sporta sacensībām [*omissis*: norāde uz tiesību doktrīnu]. Šajā ziņā apvienību autonomijai neesot nozīmes. Leģitīms mērķis, kas ir pretrunā LESD 101. pantā noteiktajam obligātajam aizliegumam, neatkarīgi no tā esot saskatāms sporta īpatnībās, kura ētiskās vērtības ir arī viens no LESD 165. panta 2. punkta otrajā teikumā deklarētajiem Eiropas Savienības mērķiem [*omissis*: norāde uz tiesību doktrīnu]. Par to liecinot arī tas, ka Tiesa lietā *Meca Medina* tieši neatsaucās uz apvienību autonomiju, bet vispārīgi norādīja uz lietā *Wouters* minētajiem principiem. Tā esot pieņēmusi, ka tiesiskā regulējuma saderība ar Savienības konkurences noteikumiem nevar tikt izvērtēta abstrakti, bet ir jāņem vērā vispārējais konteksts, kādā attiecīgais uzņēmumu apvienības lēmums tika pieņemts vai rada sekas (skat. Tiesas spriedumu, [...] 42. punkts – *Meca Medina*). Vispārējā sporta kontekstā varot ņemt vērā arī noteikumus, kuriem nav tīri sportisks raksturs, bet kuri attiecas uz pakalpojumu izmantošanu no apvienības biedru puses, kas tikai netieši ietekmē sporta darbību. Turklāt spēlētāju aģentu pakalpojumu tirgus nemaz nevarot pastāvēt bez atbildētājas veiktās profesionālā futbola organizēšanas, kas nozīmējot, ka vismaz šajā ziņā tas ir tieši saistīts ar sporta darbību.
- 31 dd) Ja sporta apvienības noteikumus, kas attiecas uz trešo tirgu, var atbrīvot no LESD 101. panta 1. punkta piemērošanas pēc tam, kad ir pārbaudīta to nepieciešamība un samērīgums, ņemot vērā tiesiskā regulējuma mērķus, un tāpēc uz pirmo jautājumu būtu jāatbild apstiprinoši, būtu jāapsver iespēja šo pārbaudi uzsākt nevis vienādi attiecībā uz visu sporta apvienības pieņemto reglamentu, bet gan no paša sākuma tikai attiecībā uz tiem noteikumiem, kas liecina par pietiekamu saistību ar apvienības sporta darbību (otrais prejudiciālais jautājums). Pārbaude par to, vai pastāv leģitīms mērķis, vai konkurenci ierobežojošās sekas ir obligāti saistītas ar izvirzīto mērķu sasniegšanu un vai tās ir samērīgas ar šiem mērķiem, būtu iespējama un nepieciešama tikai attiecībā uz šiem konkrētajiem noteikumiem.
- 32 d) Ja, piekrītot apelācijas tiesai, tiek pieņemts, ka no reglamenta vispārējā konteksta izriet leģitīms mērķis *Meca Medina* judikatūras izpratnē, katrs

apstrīdētais konkrētais noteikums attiecīgi būtu jāpārbauda saistībā ar to, vai tas atbilst šim vispārējam mērķim. Otrajā pārbaudes posmā būtu jāpārbauda, vai pastāv nepieciešamā saikne starp leģitīmā mērķa sasniegšanu un konkurences ierobežojumu. Trešajā posmā būtu jāvērtē, vai attiecīgais konkurenci ierobežojošais pasākums ir samērīgs, t.i., piemērots, nepieciešams un atbilstošs, lai sasniegtu likumīgo mērķi. Piemērojot *Meca Medina* testu, vismaz daļa apstrīdēto noteikumu varētu izrādīties saderīgi ar LESD 101. panta 1. punktu.

- 33 Turpretim, ja *Meca Medina* tests nav piemērojams tāda veida tiesiskajam regulējumam, kāds tas ir pamatlietā un kas ir saistīts ar sporta apvienības organizēto spēļu darbību tikai plašākā kontekstā, attiecībā uz visiem apstrīdētajiem noteikumiem būtu jāapstiprina LESD 101. panta 1. punkta pārkāpums.

[..]

DARBBA VERSIJA